

106

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
OPĆINSKI SUD U SARAJEVU
BROJ: Ps-397/03-I
Sarajevo, 29.10.2004. godine**

JAVNO KUMLJALNO PREDUZEĆE
„GRADSKA GROBLJA“
VISOKO

Broj: 5007/04
Datum: 29. 10. 2004. god

Općinski Sud u Sarajevu i to sudija Maida Bikić u pravnoj stvari tužitelja JKP «GRADSKA GROBLJA» Visoko, Podvisoki broj 108, protiv tuženog Federacija Bosne i Hercegovine-Federalno Ministarstvo pravde, zastupana po Federalnom Pravobranilaštву-Pravobraniteljstvu Sarajevo, ul.Alipašina broj 41 Sarajevo, radi duga v.s.p. 649.162,81 KM, nakon što je glavna rasprava zaključena dana 29.09.2004.godine, u prisutnosti punomoćnika tužitelja, zakonskog zastupnika tužitelja i zakonskog zastupnika tužene-zamjenika Federalnog Pravobranitelja Deljkic Nermine, dana 29.10.2004.godine, donio je

P R E S U D U

Tuženi je dužan tužitelju na ime duga isplatiti iznos od 649.162,81 KM sa zakonskim zateznim kamatama na taj iznos počev od 21.05.2000.godine, pa do isplate, te mu naknaditi troškove parničnog postupka u iznosu od 20.000,00 KM, sve to u roku od 30 dana pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

O b r a z l o ž e n j e

Na prijedlog tužitelja Općinski Sud I u Sarajevu je dana 16.09.2002.godine donio Rješenje o izvršenju broj Ip-3898/02 od 16.09.2002.godine, kojim je dozvoljeno izvršenje radi naplate novčanog potraživanja u iznosu od 649.162,81 KM sa zateznim kamatama na taj iznos i troškovima spora.

Protiv navedenog rješenja tužena je blagovremeno uložila prigovor dana 24.10.2002.godine u kome osporava navedeno rješenje u cijelosti, ističe prigovor nedostatka pasivne legitimacije, obzirom da tužitelj nije dokazao da je u bilo kakvom pravnom odnosu sa tuženim. Naveo je da je nejasno kako je i na osnovu kog pravnog posla odnosno zakonskog akta tužitelj troškove smještaja obduciranih tijela od strane Haškog tribunala fakturisao tuženom kao dužniku na plaćanje. Predložio je da se donešeno rješenje o izvršenju ukine i stavi van snage, ukinu provedene radnje, a prijedlog ima smatrati tužbom.

Općinski Sud I u Sarajevu je svojim Rješenjem broj Ip-3898/02 od 25.10.2002.godine usvojio prigovor dužnika, Rješenje o izvršenju isti broj od 16.09.2002.godine stavio van snage, te odlučio da se prijedlog za izvršenje ima smatrati tužbom.

U postupku po tužbi punomoćnik tužitelja je na pripremnom ročištu održanom dana 07.06.2004.godine precizirao tužbeni zahtjev u skladu sa odredbama čl.53 ZPP-a i predložio donošenje presude kao u izreci.

Naveo je da se tužba odnosi na troškove smještaja obduciranih tijela od strane Haškog tribunala i smještaja u periodu od 14.11.1998. godine i preuzeta u tri termina od strane Federalne komisije za traženje nestalih i to 21.04.2000. god, 26.04.2000. god, i 11.05.2000. god. Ukupni troškovi za smještaj u rashladne komore iznosio je 849.162,81 KM za ukupan broj tijela 2705, za koje usluge je tužitelj tuženom ispostavio račun br. 19-252/2000 od 12.05.2000. godine. Naveo je da je od završetka rata postojala saradnja tužitelja i Federalne komisije za traženje nestalih, uz učešće i ostalih organa, koji su obavljali poslove ekshumacije, obdukcije i smještaja tijela žrtava rata. Tužitelj je u ove poslove ušao prije svega iz etičkih razloga, imajući u vidu načelo da svaki građanin bez obzira na vjeru i rasu ima pravo na dostojan ukop. Obzirom da je Vlada FBiH u 2001. godini donijela Odluku kojom se iz sredstava tekućih rezervi izdvaja iznos od 200.000,00 KM za troškove smještaja ekshumiranih tijela, tužitelj je postavio tužbeni zahtjev na iznos od 649.162,81 KM sa zakonskim zateznim kamatama počev od dana zadocnjenja u ispunjenju obaveze tj. osam dana nakon ispostavljanja spornog računa.

U svom podnesku od 16.09.2003.godine tužitelj je naveo da nisu tačni navodi tužene da je u 2001. godini Vlada Federacije BiH donijela Odluku o rasporedu sredstava za ekshumacije, a da prije te godine nisu donešene slične odluke, jer je Vlada FBiH donijela Odluku o rasporedu sredstava za ekshumacije za teritoriju FBiH za 1999.godinu, za koju je bilo zaduženo Federalno Ministarstvo pravde ("Sl.novine FBiH" broj 24/99.).

U svom podnesku od 09.04.2003.godine zakonski zastupnik tuženog je u cijelosti ostao kod navoda iz prigovora od 23.10.2002.godine, istakao je prigovor nedostatka pasivne legitimacije, u cijelosti osporavajući osnov i visinu tužbenog zahtjeva tužitelja. Naveo je da sa tužiteljem nije ni u kakvom pravnom odnosu vezano za ovu pravnu stvar, jer sa tužiteljem nije zaključio ugovor o pružanju predmetnih usluga, tuženi nije od tužitelja naručio pružanje predmetnih usluga, niti postoji propis prema kojem bi tuženi bio dužan da plaća predmetne troškove. Naveo je da se u konkretnom slučaju radi o troškovima za ekshumacije koje se vrše samo od strane domaćih sudova, a da Federacija BiH, odnosno Kantonalni sudovi u FBiH nisu dužni da plaćaju troškove ekshumacija žrtava rata u BiH koje vrši Haški tribunal, ili koje se vrše po nalogu Haškog tribunala, jer te troškove snosi isključivo Haški tribunal koji sa pružaocima usluga zaključuje posebne ugovore. Iz pregleda tijela koja su bila smještena na patologiji od 12.05.2000.godine, a koje je dostavio tužitelj, može se utvrditi da se radi o ekshumacijama koje je vršio Haški tribunal i koje je sa tužiteljem imao zaključen ugovor o plaćanju troškova tih ekshumacija, te tužitelj naplatu troškova za te ekshumacije ne može tražiti od tuženog. Istakli su prigovor zastarjelosti potraživanja za dio tužbenog zahtjeva koji se odnosi na troškove iz perioda od 14.11.1998.godine do 10.09.1999.godine, jer je tužba-prijedlog za izvršenje суду dostavljen dana 10.09.2002.godine. Predložio je da se tužitelj u cijelosti odbije sa postavljenim tužbenim zahtjevom.

U podnesku od 28.11.2003.godine zakonski zastupnik tuženog je ostao kod prigovora nedostatka pasivne legitimacije, osporavanja osnova i visine tužbenog zahtjeva tužitelja kao

nedokazanih kao i prigovora zastarjelosti potraživanja tužitelja u ovoj pravnoj stvari. Naveo je da se odredbama Odluke o rasporedu sredstava za ekshumacije za 1999.godinu, na koju se poziva tužitelj, kao i odredbama Odluke za 2001. godinu regulisano da se sredstva za ekshumacije doznačavaju Kantonalnim sudovima u FBiH. I prema odredbama te Odluke, a i kasnijih odluka i uredbi, te odredbama Uredbe o obrazovanju Federalne komisije za nestale osobe proizilazi da Federacija BiH i to putem Kantonalnih sudova u FBiH obezbjeđuje sredstva za ekshumacije koje vrše Kantonalni sudovi u FBiH-sada nadležna tužilaštva i koje se vrše uz učešće Federalne komisije za nestale osobe. Naveo je da je tužitelj potvrdio da su predmetne ekshumacije, kao i troškovi tužitelja nastali po narudžbi-ugovoru ICTY-Hag, što je navedeno i u računu tužitelja, te da je tužitelj naplatu troškova trebao tražiti od naručioca. Tužitelj nije dokazao pravni osnov niti visinu tužbenog zahtjeva, nije dokazao po kojem pravnom osnovu je izvršio obračun predmetnih troškova.

U svom podnesku od 24.05.2004.godine tuženi je pored prigovora istaknutih u svojim podnescima i u toku postupka istakao i prigovor nenadležnosti suda za odlučivanje u ovoj pravnoj stvari, ističući i prigovor preuranjenosti tužbe, osporavajući tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti. Naveo je da je Vlada FBiH donijela Odluku o usvajanju strateškog plana za izmirenje unutrašnjih potraživanja prema Federaciji BiH, u kojoj je regulisano da unutrašnji dug Federacije BiH, između ostalih predstavljaju i obaveze prema dobavljačima za isporučenu robu, materijale i pružene usluge, a da će se način isplate, dinamika isplate i izvori finansiranja neisplaćenih potraživanja prema Federaciji BiH regulisati posebnim zakonima, koje će donijeti najkasnije do 30.06.2004.godine. Stoga, ukoliko bi potraživanje tužitelja iz tužbenog zahtjeva i bilo ocijenjeno kao osnovano, sud nije nadležan da odlučuje o istom i o isplati potraživanja. Nema pravnog osnova da tužitelj od tuženog traži isplatu predmetnih troškova koji predstavljaju pružene usluge prije nego što budu donešeni zakoni kojima će biti regulisan i određen način isplate, dinamika i izvori finansiranja.

U toku postupka na pripremnom ročištu i ročištu za glavnu raspravu tužitelj je u cijelosti ostao kod tužbe i tužbenog zahtjeva ističući da se tužba tužitelja u ovoj pravnoj stvari odnosi na troškove smještaja obduciranih tijela od strane Haškog tribunal, koja su kod tužitelja bila smještena u periodu od 14.11.1998.godine, a preuzeta u tri termina od strane Federalne komisije za nestale osobe i to 21.04.2000.godine, 26.04.2000.godine i 11.05.2000.godine, da je ukupan iznos za smještaj obduciranih tijela u rashladne komore iznosio 849.162,81 KM, za koje je bio i ispostavljen račun broj 19-252/2000. od 12.05.2000.godine. Obzirom da je u 2001.godini Vlada odnosno Federalno ministarstvo pravde donijela odluku kojom će sredstva budžeta odnosno iz tekućih rezervi izdvojiti iznos od 200.000,00 KM za troškove smještaja ekshumiranih tijela, to je tužbeni zahtjev postavljen na iznos od 649.162,81 KM. Predložili su da se tužena obaveže da isplati tužitelju navedeni iznos na ime glavnog duga sa zakonskim zateznim kamatama koje počinju teći od 20.05.2000.godine, od kada se tuženi nalazi u docnji, pa do isplate, uz obavezu naknade troškova parničnog postupka, određujući rok za dobrovoljno izvršenje činidbe na 30 dana.

Na pripremnom ročištu i ročištu za glavnu raspravu zakonski zastupnik tuženog je u cijelosti ostao kod datog odgovora na tužbu, kod istaknutih prigovora datih u pismenim podnescima, ističući da u predmetnim ekshumacijama nije učestvovala Federalna komisija za traženje nestalih, da je račun broj 19-252/2000. od 12.05.2000.godine sačinjen na osnovu ugovora tužitelja sa Haškim tribunalom, a ne po nalogu Kantonalnih sudova, te da nema pravnog osnova da tužitelj potražuje od tuženog naplatu predmetnih troškova jer ni jednim propisom nije regulisano da Federacija BiH plaća troškove nastale ekshumacijama koje je vršio Haški tribunal, bez učešća Federalne komisije za traženje nestalih. Ostao je kod prigovora

nенадлежности суда за одлуčivanje у овој правној ствари, приговора преуранијости тужбе, застарјелости потраživanja тужитеља у овој правној ствари, navodeći da je i sam тужитељ naveo da je Federalna komisija za traženje nestalih, tijela preuzeila 21.04.2000.godine, 26.04.2000.godine i 11.05.2000.godine, pa ako bi тужени mogao biti pasivno legitimisan, onda bi to mogao biti samo od momenta preuzimanja tijela od strane Federalne komisije, što znači da bi тужbeni zahtjev тужитељa bio neosnovan, obzirom da su troškovi i obračunati samo do navedenog datuma. Predložio je da se тужитељ u cijelosti odbije sa тужbenim zahtjevom, navodeći da je тужитељ protivno odredbama ZPP-a iznio na ročištu za glavnu raspravu nove činjenice da je туженом dostavljen predmetni račun, da je тужени platio dio tog računa i time preuzeo obavezu iz predmetnog računa.

U dokaznom postupku na главној raspravi sud je proveo dokaze predložene od strane parničnih stranaka i to:

- uvidom u račun broj 19/252/2000 od 12.05.2000. godine, pregled broj 278/2000, rekapitulaciju po spisku broj 1 od 12.05.2000. godine, podnesak-predaja leševa broj 1552/2000 od 21.04.2000. godine, podnesak-predaja leševa broj 1624/2000 od 26.04.2000. godine, podnesak-predaja leševa broj 1816/2000 od 11.05.2000. godine, mišljenje Federalnog ministarstva finansija broj 06-14-9113/02 od 30.09.2002. godine, akt Federalnog ministarstva pravde broj 01-134/99 od 25.10.2002. godine i od 16.03.2004. godine, proveo je dokaz saslušanjem svjedoka Amora Mašovića, predsjedavajućeg Federalne komisije za nestale osobe, pa je ocjenom provedenih dokaza donio odluku kao u izreci presude, a iz slijedećih razloga:

Tужbeni zahtjev тужитељa je osnovan.

Naime, uvidom u račun broj 19-252/2000 od 12.05.2000.godine utvrđeno je da je тужитељ ispostavio туженом predmetni račun, koji se odnosi na smještaj obduciranih tijela od strane Haškog tribunala-ICTY na patologiji тужитељa sa upotrebot hladnjače i pratećeg potrošnog materijala. Iz pregleda, rekapitulacije kao i podnesaka koji se odnose na predaju leševa, utvrđeno je da je ukupno predato obduciranih tijela 2.705, i to u tri navrata u periodu od 14.11.1998. do 21.04.2000.godine, od 14.11.1998. do 26.04.2000. i 14.11.1998.godine do 11.05.2000.godine, sa tačno naznačenim lokacijama, brojem tijela kao i brojem dana koliko su ista čuvana na patologiji тужитељa. Iz priložene materijalne dokumentacije u spisu utvrđeno je da je cijena koštanja čuvanja jednog tijela po danu iznosila 0,59 KM, te da je ukupan račun na ime ovih usluga тужитељa iznosio 849.162,81 KM.

Među parničnim strankama je sporan pravni osnov i visina тужbenog zahtjeva тужитељa, a pored ovih prigovora zakonski zastupnik тужene je u toku postupka istakao i niz prigovora, koji se odnose na nedostatak pasivne legitimacije тужenog, prigovora застарјелosti potraživanja u ovoj pravnoj stvari, nенадлежности суда, te преуранијости тужбе.

Utvrđujući osnovanost тужbenog zahtjeva тужитељa, kao i njegovu visinu, kao i osnovanost svih prigovora istaknutih od strane zakonskog zastupnika тужene, sud je pored uvida u materijalnu dokumentaciju priloženu spisu, posebno cijenio iskaz svjedoka Amora Mašovića, predsjedavajućeg Federalne Komisije za nestale osobe. Iskaz ovog svjedoka sud je u cijelosti prihvatio, jer je dat objektivno i o činjenicama koje su svjedoku lično poznate, a iskazu istog nije prigovorila ni jedna strana u postupku.

Nije osnovan prigovor tuženog da osnov i visina tužbenog zahtjeva nisu dokazani, te da tužitelj sudu nije dostavio nikakav Ugovor zaključen između parničnih stranaka, kojim bi se regulisao način plaćanja predmetnih usluga, obzirom da to plaćanje nije nikada niti regulisano ugovorom zaključenim između stranaka, već Odlukom o rasporedu sredstava za ekshumacije kako za 1999. godinu, tako i za kasniji period, koje donosi Vlada F BiH na prijedlog Federalnog ministarstva pravde, nakon čega se sredstva stavlaju na raspolaganje Federalnoj komisiji za nestale osobe.

Tužena nikada nije istakla prigovor da joj račun nije dostavljen, nije ga nikada reklamirala, a tek je po pokretanju sudskog postupka uložila prigovor da je Vlada F BiH donijela Uredbu o naknadi troškova smještaja i ukopa ekshumiranih osoba, koja je stupila na snagu 13.07.2002. godine te da do tada nisu donošeni propisi koji bi regulisali ovu materiju, a time i obavezu tužene da isplaćuje tužitelju troškove koji se odnose na ove usluge. Na osnovu rakapitulacije tijela, te ostale dokumentacije priložene spisu, kao i iskaza saslušanog svjedoka utvrđeno je da se radi o 2705 obduciranih tijela, da su ista držana kod tužitelja po prestanku aktivnosti Haškog tribunala i to u periodu od 14.11.1998. godine, pa do 21.04.2000. god, 26.04.2000. god. i 11.05.2000. godine, jer su preuzimana u tri termina od strane Federalne Komisije za nestale osobe po utvrđenoj cijeni od 0,59 KM po jednom tijelu, koju je potvrdio i saslušani svjedok.

Nije osnovan niti prigovor tužene da je predmetni račun sačinjen na osnovu Ugovora sa Haškim tribunalom i da su ekshumacije za sporni period vršene po nalogu Haškog Tribunal, a ne Kantonalnih sudova, te da u predmetnim ekshumacijama nije učestvovala Federalna komisija za nestale osobe, te da nema pravnog osnova da tužitelj od tuženog potražuje naplatu spornog iznosa duga. Istina, na računu br. 19-252/2000 je konstatovano da su usluge izvršene po nalogu ICTY-HAG, s tim da je svjedok Amor Mašović pojašnio da su se u prostorijama tužitelja čuvale žrtve, koje je ekshumirao Haški tribunal, gdje je vršena i obrada i identifikacija žrtava, a nakon čega su iste zapisnički predate Federalnoj komisiji za nestale osobe, s tim da su tijela i dalje ostajala u prostorijama tužitelja, gdje su ostala do njihovog ukopa. Prema tome, u predmetnim ekshumacijama učestvovala je Federalna komisija za nestale osobe.

Nije osnovan prigovor tužene o nedostatku pasivne legitimacije na njenoj strani, a obzirom da tuženi kako je označen u tužbi ni jednim propisom nije obavezan da tužitelju plati troškove smještaja ekshumiranih tijela, niti ja osnovan prigovor da je tužitelj tek na glavnoj raspravi istakao novu činjenicu, protivno odredbama ZPP-a, da je tuženoj dostavljen predmetni račun, da je platio dio tog računa i time prihvatio obavezu plaćanja istog. Istu činjenicu tužitelj je istakao i na pripremnom ročištu, navodeći da je u 2001. godini Vlada F BiH donijela Odluku, kojom se iz sredstava tekućih rezervi izdvaja iznos od 200.000,00 KM za troškove smještaja ekshumiranih tijela, te je iz tih razloga smanjio ukupan iznos duga na 649.162,81 KM, koliko i potražuje tužbom. Svjedok Amor Mašović je istakao da je Ministarstvo pravde uplatilo iznos od 200.000,00 KM tužitelju na ime troškova smještaja ekshumiranih tijela za sporni period, a da i nakon tog perioda Federacija preko Federalnog ministarstva pravde u tu svrhu izdvaja sredstva i uplaćuje ih tužitelju.

Nije osnovan prigovor zastarjelosti potraživanja u ovoj pravnoj stvari, obzirom da su usluge tuženoj pružene u periodu od 14.11.1998- 11.05.2000. godine, da je račun za izvršene usluge ispostavljen 12.05.2000. godine, a prijedlog za izvršenje sudu podnesen 10.09.2002. godine, te da prema tome nisu ispunjeni uslovi predviđeni odredbama čl. 374 ZOO.

V. / po mislimu vremenski raspored ugovora

Nisu osnovani ni prigovori tužene o nenađežnosti suda, niti preuranjenosti tužbe, zbog, kako tužena navodi, donošenja Odluke o usvajanju strateškog plana za izmirenje unutrašnjih potraživanja prema Federaciji BiH, od strane Vlade F BiH, kojom je propisano da će se unutrašnji dug Federacije BiH, regulisati posebnim zakonima, koji će biti doneseni do 30.06.2004. godine. Prema tome, posebnim zakonima će biti regulisan način isplate, dinamika isplate i izvori finansiranja neisplaćenih potraživanja prema Federaciji BiH. U momentu donošenja ove odluke, sud nije upoznat da su takvi zakoni doneseni, iako je prošao rok do kojih je to trebalo biti učinjeno, te smatra da ovako istaknuti prigovori nisu ničim dokazani i argumentovani.

Stoga utoliko više čudi ponašanje tužene u ovoj pravnoj stvari, isticanjem velikog broja, zakonom dozvoljenih, ali nedokazanih i neargumantovanih prigovora, pogotovo u ovakvom predmetu, gdje se radi o troškovima smještaja ljudi, koji su žrtve rata i koji su zaslužili da budu sahranjeni na dostojanstven način, bez vođenja sudskih postupaka i prebacivanja obaveza smještaja sa jedne na drugu stranu.

Kako je sud našao postojanje duga na strani tužene za izvršene usluge od strane tužitelja, to je u skladu sa odredbama čl. 17 ZOO donio odluku kao u izreci presude.

Odluku o kamatama sud je donio u skladu sa čl. 277 ZOO, u vezi sa čl. 2. stav 1. Zakona o visini stope zatezne kamate, obavezujući tuženu da na iznos glavnog duga plati zakonske zatezne kamate počev od prvog narednog dana po dospijeću računa, od kada se tuženi nalazi u docnji, pa do isplate.

Odluka o troškovima postupka zasniva se na odredbi čl. 386 stav 1. ZPP-a, a isti se odnose na taksu na tužbu i odluku suda u iznosu od po 10.000,00 KM.

SUDIJA

Maida Bikić

POUKA: Protiv ove presude dozvoljena je žalba Kantonalmu sudu u Sarajevu u roku od 30 dana od dana donošenja. Žalba se podnosi putem ovog suda u dovoljnom broju primjeraka za sud i stranke.